

Case Study 1

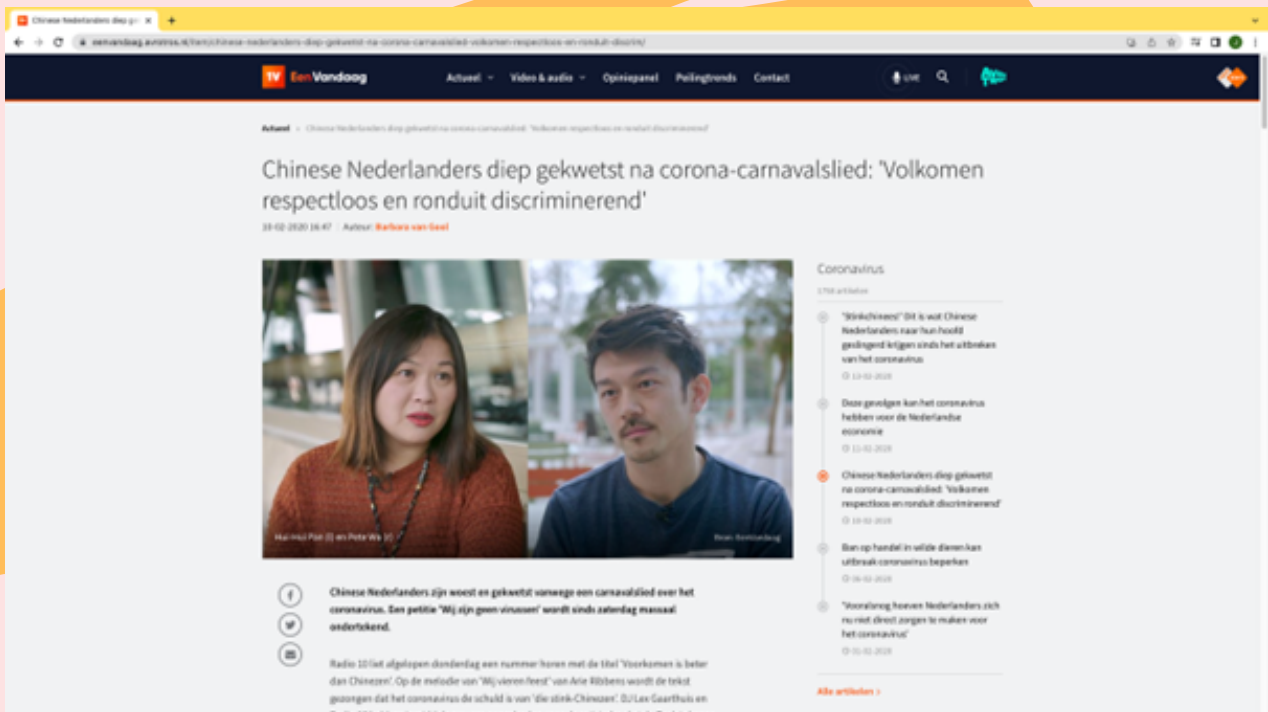
Chinezen gekwetst door onsmakelijk Corona-lied bij Radio 10 dj Lex Gaarhuis

In het kort

Helemaal aan het begin van de Corona-epidemie, begin februari 2020, toen er nog weinig kennis was over het virus en zijn herkomst, zond Talpa-zender Radio 10 in een programma van DJ Lex Gaarhuis een liedje uit met de titel *Voorkomen is beter dan Chinezen* op de muziek van de bekende carnavalskraker *Wij vieren feest* van carnavalszanger Arie Ribbens. De website ditjesendatjes deed er indertijd verslag van. Ook actualiteitenrubriek **EenVandaag** besteedde aandacht aan het onderwerp. Zie de screenshots onder deze tekst. Het liedje staat niet meer online. De tekst wel en deze staat na de screenshots.

Screenshot 1: Screenshot van de website ditjesendatjes over het 'Chinese' Coronaliedje

Screenshot 2: Screenshot van de website van EenVandaag over het 'Chinese' Coronaliedje

De tekst van het liedje luidt als volgt:

,Hé Jongens, dat virus dat neemt geen pauze, we motten dat niet hebben in ons land, het komt allemaal door die stink Chinezen, honderden dooje, het loopt nu flink uit de hand,

Corona, het was een lekker biertje, maar nou krijg ik de zenuwen dervan, bij twijfel moet je al in quarantaine en uit te nassie straks, als dat dus niet meer kan,

Vreet geen Chinees, dan heb je niets te vrezen, want voorkomen is beter dan Chinezen,

Niet dan wezen, Corona heb je zo, Ja en je mondkappie gaat dus niet af, het molt iedereen, dan is nou wel bewezen, en voorkomen is beter dan Chinezen,

Niets dan wezen, Corona hebbie zo, Kom op oma, anders wordt het platspuiten.

Belangrijke punten

Het liedje dat ludiek bedoeld was leidde tot veel protest en onrust in de Chinese gemeenschap in Nederland. Er werd een **protestpetitie** opgezet die veelvuldig getekend werd. 'De beeldvorming rond Aziatische mensen is verkeerd en dat moet veranderen;', stelt Hui-Hui Pan, een van de initiatiefneemsters van de petitie, aldus haar commentaar op de **website van EenVandaag**.

Pete Wu, tweedegeneratie Chinees in Nederland en schrijver van het boek De Bananengeneratie stelt op dezelfde website: 'Wat nog veel besmettelijker is dan het corona-virus zijn de stereotypen die er bestaan. De denkbeelden van mensen over Chinese Nederlanders. Wat er nu gebeurt, is dat de Chinees wordt ontmenselijkt, we worden opeens gezien als iets wat we niet kennen, een ziektedrager'.

Op de website van ditjesendatjes biedt DJ Gaarthuis zijn excuses aan met de volgende woorden:

'De afgelopen uren heb ik van een aantal mensen berichten ontvangen die mij aan het denken hebben gezet. We hebben in de late night show een satirische sketch uitgezonden van Rotterdamse Toon waarin een liedje te horen was over het Corona virus. Hierdoor voelen een aantal mensen zich gekwetst en dit raakt me en vind ik heel vervelend voor de mensen die dit aangaat. Het is (uiteraard) niet de bedoeling van Radio 10 en zeker ook niet van ons als makers van het programma om iemand te kwetsen met dit programma-onderdeel of te discrimineren. Dit zit niet in mij en zal er ook nooit zijn. Dit is bedoeld als satire, met een ontzettend vette knipoog. En wij maken ook bij satire en humor altijd een afweging of het z'n doel niet voorbij schiet en ik moet constateren dat dat hier voor een aantal mensen wel is gebeurd. Een inschattingsfout en iets waar ik mijn excuses voor aan wil bieden.'

Met het excuus van Gaarhuis was formeel gesproken de kou uit de lucht maar het verhaal van de Chinezen die achter het Corona-virus zitten is verre van verdwenen. De voormalige Amerikaanse president Donald Trump sprak ook consequent over het **'China virus'** waarmee hij bewust China en Chinezen overall ter wereld in de beklagdenbank zette.

Elders op deze website staat een gids waarin we aangeven hoe we de diverse gevallen categoriseren in termen van *fake news*. Kijken we naar onderhavig geval dan zien we dat het in meerdere categorieën past. In de eerste plaats in categorie 1: 'onterechte relatie'. Het aloude liedje van Ribbens krijgt een nieuwe versie waardoor mensen op het verkeerde been kunnen worden gezet. Ze herinneren zich wellicht de carnavalskraker van weleer en denken dat dit gewoon een ludieke nieuwe versie is, misschien wel van de hand van Arie Ribbens zelf. Dat laatste was overigens niet het geval. De inhoud van de Coronaversie van het liedje is misleidend van aard. De suggestie is dat de Chinezen verantwoordelijk zijn voor mensen die overlijden door het virus waarvoor geen enkel bewijs is. De bron van het virus mag dan eventueel in de Chinese stad Wuhan zijn, het is grotesk om dan alle Chinezen de schuld te geven van de dood en het verderf dat het virus in de wereld heeft veroorzaakt.

Commentaren

WLL_Rai zette een reactie op **Twitter** waarvan onder het screenshot een vertaling volgt.

Screenshot 3: reactie op Twitter van Twitteraar WLL_Rai

Vertaling van de Tweet:

'De radiopresentator juichte en zong een lied, zeggend dat het virus werd gebracht door de vuile Chinezen. Als ze niet willen worden geïnfecteerd door het coronavirus, blijf weg van Chinees eten. Later om 7 uur op 7 februari verontschuldigde Radio 10 radio DJ Lex Gaarhuis zich publiekelijk op persoonlijke sociale media. Ze denken dat het zwarte humor is. Maar in deze speciale periode wordt er gewoon geen rekening gehouden met de mensen die hebben geleden.

*Shame on you **@LexGaarhuis** and **#radio10nl**. Your smug sense of humor is no more than disguised bullying! What you've done is absolutely disgusting. I wish you will taste your own medicine very soon! Kamar is a bitch! **#racism** **#discriminations***

— Doris Huang (@iDorisHuang) **February 8, 2020**

Samenvatting

Kunnen we vergoelijkend spreken over het Coronaliedje omdat het uitgezonden werd nog voor de omvang van de crisis die Nederland en de wereld zou treffen duidelijk was? De DJ had er duidelijk niet over nagedacht wat de consequenties van het liedje zouden zijn. Hij bedoelde het als satire en een 'ontzettend vette knipoog'. Maar wat zijn excuses ook zijn en hoe weinig mensen in februari 2020 nog wisten wat de omvang van de ramp zou zijn, de DJ had kunnen weten dat het wegzetten van een bevolkingsgroep tot protesten zou leiden en dat hoe dan ook dergelijke handelingen in een samenleving waar elke groep respect verdient, niet meer kan. Misschien was de DJ toen nog niet op de hoogte van de minachtende 'China-virus' teksten van voormalig president Trump, maar hij heeft er uiteindelijk wel aan bijgedragen dat de meme van de 'door Chinezen veroorzaakte Covid-19-epidemie' versterkt werd. Het liedje legde een onterechte relatie met het eerdere liedje en de tekst was inhoudelijk misleidend, categorieën 1 en 4 van *fake news*.